

ПРІОРИТЕТНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ

© 2019 БОЛГАРОВА Н. К., ПАНЕВНИК Т. М.

УДК 330.322
JEL: E22; H54

Болгарова Н. К., Паневник Т. М. Пріоритетні аспекти інвестиційної привабливості України

Визначено актуальність дослідження, що спрямоване на визначення пріоритетних аспектів інвестиційної привабливості України. Розглянуто місце України у світовому рейтингу за рівнем ВВП на душу населення. Обґрунтовано потребу покращення інвестиційної привабливості країни. Розглянуто теоретичні положення, що висвітлюють сутність інвестиційної привабливості. Розглянуто основні світові визначення інвестиційної привабливості на основі пріоритетних рейтингів та індексів та місце України за цими рейтингами. Проведено аналіз пріоритетних показників інвестиційної привабливості України, а саме прямих іноземних інвестицій та капітальних інвестицій. Проаналізовано динаміку прямих іноземних інвестицій, визначено структуру надходження акціонерного капіталу від основних країн-інвесторів. Виявлено основні макроекономічні чинники, що сприятимуть зростанню прямих іноземних інвестицій. Визначено провідні види економічної діяльності за обсягами освоєння капітальних інвестицій та підтверджено високий рівень диверсифікації економіки України. Запропоновано шляхи покращення інвестиційної привабливості України.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, інвестиції, прямі іноземні інвестиції, капітальні інвестиції.

DOI:

Рис.: 2. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 17.

Болгарова Наталя Костянтинівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії, Національний університет біоресурсів і природокористування України (вул. Героїв Оборони, 15, Київ, 03041, Україна)

E-mail: bolgarovva@gmail.com

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/H-6811-2018>

Паневник Тетяна Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри прикладної економіки, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (вул. Карпатська, 15, Івано-Франківськ, 76018, Україна)

E-mail: panevik.tetiana@gmail.com

УДК 330.322
JEL: E22; H54

UDC 330.322
JEL: E22; H54

Болгарова Н. К., Паневник Т. М. Приоритетные аспекты инвестиционной привлекательности Украины

Bolgarova N. K., Panevnyk T. M. Priority Aspects of Investment Attractiveness of Ukraine

Определена актуальность исследования, направленного на определение приоритетных аспектов инвестиционной привлекательности Украины. Рассмотрено место Украины в мировом рейтинге по уровню ВВП на душу населения. Обоснована необходимость улучшения инвестиционной привлекательности страны. Рассмотрены теоретические положения, освещающие сущность инвестиционной привлекательности. Рассмотрены основные мировые определения инвестиционной привлекательности на основе приоритетных рейтингов и индексов и место Украины по этим рейтингам. Проведен анализ приоритетных показателей инвестиционной привлекательности Украины, а именно прямих иностранных инвестиций и капитальных инвестиций. Проанализирована динамика прямих иностранных инвестиций, определена структура поступления акционерного капитала от основных стран-инвесторов. Выявлены основные макроекономические факторы, способствующие росту прямих иностранных инвестиций. Определены ведущие виды экономической деятельности по объемам освоения капитальных инвестиций, и подтвержден высокий уровень диверсификации экономики Украины. Предложены пути улучшения инвестиционной привлекательности Украины.

The relevance of the study aimed at determining the priority aspects of the investment attractiveness of Ukraine is determined. The place of Ukraine in the world ranking in terms of GDP per capita is considered. The necessity of improving the investment attractiveness of the country is substantiated. The theoretical positions covering the essence of investment attractiveness are considered. The main world definitions of investment attractiveness, based on priority rankings and indices, and the position of Ukraine in the rankings are considered. The analysis of the priority indicators of investment attractiveness of Ukraine, namely, foreign direct investment and capital investment is carried out. The dynamics of foreign direct investment is analyzed, the structure of the receipt of share capital from major investing countries is determined. The main macroeconomic factors contributing to the growth of foreign direct investment are identified. The leading economic activities in terms of development of capital investments are identified, and a high level of diversification of the Ukrainian economy is confirmed. The ways for improving the investment attractiveness of Ukraine are proposed.

Keywords: investment attractiveness, investment, foreign direct investment, capital investment.

Fig.: 2. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 17.

Bolgarova Natalia K. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor of the Associate Professor, Department of Economic Theory, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (15 Heroiv Oborony Str., Kyiv, 03041, Ukraine)

E-mail: bolgarovva@gmail.com

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/H-6811-2018>

Panevnyk Tetiana M. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Applied Economy, Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas (15 Karpatska Str., Ivano-Frankivsk, 76018, Ukraine)

E-mail: panevik.tetiana@gmail.com

Сучасні економічні процеси у вітчизняній економіці вимагають посилення рівня її конкурентоспроможності у загальносвітовому просторі, прискорення науково-технічного прогресу, структурної перебудови суспільного виробництва й збалансованого розвитку всіх галузей економіки. Основним чинником реалізації цих процесів є систематичне оновлення й розширення виробничого капіталу. В цих умовах активізація інвестиційного процесу є одним із надійніших механізмів соціально-економічних перетворень. Реалізація цих перетворень можлива на засадах підвищення інвестиційної привабливості як окремих територій, так і країни в цілому.

Дослідженню питань інвестиційної привабливості присвячені наукові праці А. Асаула, І. Бланка, І. Вахович, А. Гайдуцького, С. Герасименка, Б. Данилишина, В. Демидовича, О. Носова, Л. Петкової, Д. Стеценка, Г. Харламової, Т. Уманець, Т. Чернявської, та ін. і зарубіжних учених: Дж. Кейнса, Ф. Модільяні, М. Фрідмена, Ф.Хайєка, Й. Шумпетера, та багато інших. Проте потребують подальших досліджень напрямки підвищення інвестиційної привабливості України.

Метою статті є визначення пріоритетних аспектів інвестиційної привабливості країни та виявлення основних шляхів її підвищення.

Для реалізації цієї мети поставлено такі завдання: розкриття сутності поняття інвестиційної привабливості; аналіз динаміки економічного розвитку країни, стану залучення прямих іноземних інвестицій в Україну та структури розподілу капітальних інвестицій за видами економічної діяльності; виявлення шляхів поліпшення інвестиційної привабливості України.

Мета економічної політики будь-якої держави полягає у забезпеченні соціально-економічного розвитку країни і реалізується через економічне зростання, яке пов'язано, зокрема, з підвищенням її інвестиційної привабливості. Під економічним зростанням розуміється «збільшення масштабів сукупного виробництва та попиту в країні, що характеризується насамперед такими макроекономічними показниками, як валовий внутрішній продукт (ВВП), національний дохід», або «поступове збільшення реального обсягу виробництва в країні, що вимірюється приростом реального ВВП або доходу на

душу населення» і реалізується через створення нових робочих місць, поліпшення добробуту населення та забезпечує збільшення економічних показників.

Сьогодні українська економіка перебуває у трансформаційному стані. Незважаючи на те, що валовий внутрішній продукт у національній валюті має чітко виражену тенденцію до збільшення, у доларовому еквіваленті цей показник демонструє нестабільну динаміку та характеризується періодичним падінням (рис. 1).

За підсумками 2015 року номінальний ВВП становив \$ 90,6 млрд, або на 31,2% менше, ніж відповідний показник 2014 р., та на 50,6 % менше, ніж у 2013 р. У 2016 р. рівень ВВП збільшився лише на 2,93 % порівняно з попереднім роком. А у 2017 р. ВВП зріс вже на 20,2 %. Таке зростання відбувається за рахунок будівельної галузі (ціни зростають); у структурі ВВП збільшується частка сільського господарства (~12 %); відбулись зміни в банківській і фінансовій сферах [2].

Тобто аналіз динаміки номінального ВВП чітко показує на рецесійні процеси української економіки, а саме падіння виробництва. Це підтверджується також 115 місцем України у світовому рейтингу за рівнем ВВП на душу населення – 7.970 \$. На останньому 183 місці знаходиться Центральноафриканська Республіка – 629.7\$. Про це свідчать дані інформаційно-аналітичного порталу Info-light. Зазначається, що у Грузії ВВП на душу населення становить 9.630 \$, в Білорусі – 14.107 \$ а в Росії – 24.267 \$. На першому місці знаходиться Катар (132.098 \$), на другому – Норвегія (68.430\$), та трійку лідерів замикає США (55.805 \$) [3].

Це зумовлює потребу впровадження нової стратегії розвитку країни, визначення завдань, які мають бути розв'язані у середньостроковій і довгостроковій перспективах. У цих умовах важливим чинником, який сприятиме забезпеченню економічного зростання національної економіки, є активізація інвестиційної діяльності, яка зумовлюється покращенням інвестиційної привабливості як країни в цілому, так і окремих її територій.

В економічній літературі відсутнє єдине загальноновизнане поняття «інвестиційна привабливість». Інвестиційна привабливість визначається комплексом

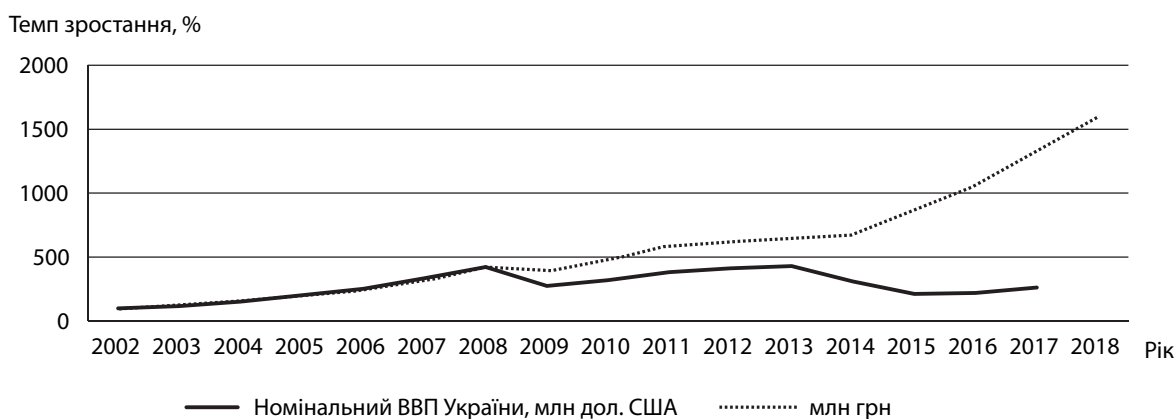

Рис. 1. Номінальний ВВП України (значення ВВП у доларах – за даними Всесвітнього банку) [1]

різноманітних чинників, перелік і вплив яких можуть розрізнятися і змінюватися залежно як від складу інвесторів, що переслідують різні цілі, так і від виробничо-технічних особливостей виробництва, що інвестується [4]. А. Асаул вважає, що інвестиційна привабливість – це становище регіону в той чи інший момент часу, тенденції його розвитку, що відображаються в інвестиційній активності [5]. Дещо з іншої позиції сутність інвестиційної привабливості розглядає О. Носова – як узагальнену характеристику переваг і недоліків об'єкта інвестування, вважає, що це індикатор, показання якого дозволяють зробити висновки потенційним інвесторам про необхідність і доцільність вкладення фінансових засобів саме в цей об'єкт [6].

Петкова А. наголошує, що інвестиційна привабливість – це сукупність об'єктивних і суб'єктивних умов, що сприяють або перешкоджають процесу інвестування національної економіки на макро-, мезо- і мікрорівнях [7].

У міжнародній практиці зазвичай під інвестиційною привабливістю об'єкта (території, регіону, організації) розуміють сукупність некомерційних ризиків «входження» інвестора в цей регіон (некомерційні ризики безпосередньо пов'язані з прямими або опосередкованими діями приймаючої території) [8].

На нашу думку, інвестиційна привабливість – складна економічна категорія, на основі якої формується характеристика спроможності регіону та країни залучати капітал. Інвестиційну привабливість України слід розглядати як комплексну (інтегральну) характеристику, що розглядається в геоekonomічному розрізі з позицій розвитку та структури продуктивних сил, можливостей залучення інвестиційних ресурсів, які забезпечують умови для розширеного відтворення соціально-економічної системи країни.

Дослідження економічного розвитку, зокрема аспектів національної інвестиційної привабливості, набуло широкого поширення на міжнародному рівні. Дослідження економічного розвитку окремих сфер діяльності та економіки країни в цілому проводяться в багатьох країнах світу. Позитивні та негативні фактори інвестиційної привабливості оцінюються міжнародними рейтингами й індексами.

Індекс легкості ведення бізнесу, «Doing Business», розраховується Світовим Банком та оцінює бізнес-клімат у країнах за ознаками простоти найважливіших для малого і середнього бізнесу адміністративних процедур, за двома типами показників. Це показники, які відображають складність і вартість процедур регулювання, а саме реєстрація підприємств, отримання дозволів на будівництво, підключення до системи енергопостачання, отримання кредиту, реєстрація власності, оподаткування, закриття підприємства, міжнародна торгівля. Україна у 2018 році за цим індексом посідає 71 місце з 190 оцінюваних країн [9].

Індекс інвестиційної привабливості країн (International Business Compass) розраховується німецькою аудиторською компанією В&О спільно з Гамбурзьким

інститутом світової економіки (HWWI). Для цього враховуються обсяги валового національного боргу, питома вага прямих іноземних інвестицій на душу населення, надходження таких інвестицій на душу населення, рівень інфляції, річні зміни споживчих цін, рівень інвестиційної свободи, обсяг інвестиційних обмежень руху капіталу, споживчі витрати приватних домогосподарств на одну людину у постійних цінах. У 2018 році Україна за зазначеним індексом посіла 131 місце із 174 країн [10].

Для оцінки інвестиційного клімату країн, що розвиваються до цього часу, застосовується «Бері Індекс». Індекс інвестиційної привабливості України за 5-бальною оцінкою формує і публікує Європейська Бізнес Асоціація. За її оцінками, за час складання індексу з 2008 року він ніколи не досяг рівня 4 балів. Оцінки інвестиційного клімату робить «Глобальний Інноваційний Індекс 2017 року» (Global Innovation Index). Автори індексу зазначають, що інвестиції в інновації є важливою умовою підвищення темпів довгострокового економічного зростання. У 2018 році у Глобальному інноваційному індексі Україна погіршила свої позиції на 7 сходинок і посіла 43 місце. У 2013 році була на 71 місці [11].

Інтерес має фундаментальний звіт Всесвітнього Економічного Форуму 2018 року під назвою «Готовність до майбутнього виробництва 2018» (Readiness for the Future of Production Report 2018). Згідно зі Звітом рейтинговані країни поділені на 4 групи, а саме: «провідні країни», «країни наступниці», «країни з високим потенціалом», «країни, що відстають». Україну включено до 4 групи країн. Загальний рейтинг держав визначений за двома основними показниками, а саме структурного виробництва та рушійними силами виробництва. За першим – Україна посідає 43 місце, другим – 67. Орієнтованість Уряду країни на майбутнє оцінена 91 місцем, верховенство закону – 90, ефективність регулювання – 99, привабливість для талановитих фахівців – 90 місцем [12].

Таким чином, Україна на сучасному етапі має недостатньо високий інвестиційний рейтинг і рівень інвестиційної привабливості, яка залежить від політичної ситуації, ефективності та достатності розвитку законодавчої бази, економічної політики, розвитку інфраструктури, обсягу надходження прямих іноземних інвестицій і ряду інших факторів, що вирішуються на макрорівні [13].

Загалом рейтинг інвестиційної привабливості країн відповідно до методології UNCTAD формується на основі таких індексів [14]: Inward FDI Performance Index – ефективності надходження прямих іноземних інвестицій; Inward FDI Potential Index – потенціал надходження прямих іноземних інвестицій; Outward FDI Performance Index – ефективності прямих іноземних інвестицій за кордон; FDI contribution index – індекс внеску прямих іноземних інвестицій.

В Україні іноземні інвестиції є однією з пріоритетних передумов розвитку національної економіки та важливим індикатором умов підприємницької діяльності, саме тому виникає необхідність зосередити увагу на питаннях іноземного інвестування, оцінки су-

часного стану залучення іноземних інвестицій в національну економіку та аналізі обсягу іноземних інвестицій.

Потреба України в іноземних інвестиціях зумовлена такими важливими причинами: 1) низькою інвестиційною активністю національних виробників; 2) гострою необхідністю технічної і технологічної модернізації як самого виробництва, так і всієї ринкової

і соціальної інфраструктури за рахунок імпорту сучасного устаткування; 3) потребами впровадження в усі сфери життя нових методів управління, менеджменту і маркетингу як невід'ємних атрибутів ринкової системи.

Стан залучення прямих іноземних інвестицій в Україні значно ускладнює інвестиційну діяльність, оскільки наявний обсяг вкладень не забезпечує передумов економічного зростання і навіть повноцінного відтворення їх наявного стану (табл. 1).

Таблиця 1

Прямі інвестиції (акціонерний капітал) в Україну

Показники	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Фактичне значення (млн дол. США)	53 704,0	38 356,8	32 122,5	31 230,3	31 606,4	32 291,9
Темп зростання (ланцюговий), %	100	71,42	83,75	97,22	101,20	102,17
Темп зростання (базисний), %	100	71,423	59,814	58,153	58,853	60,129

Джерело: [15].

Економічна активність іноземних інвесторів починаючи з 2014 р. почала знижуватися, і до 2018 р. падіння рівня іноземного інвестування склало 28,59 %. При цьому щорічне зменшення становило 8,85 %. Причиною цього є економічна криза, політична нестабільність, недостатньо розвинуте інституційне середовище тощо. Водночас у 2017 р. ситуація поступово почала покращуватися: у вітчизняну економіку іноземними інвесторами з 76 країн світу було вкладено 31606,4 млн дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу) [15]. Інвестиції спрямовуються у вже розвинені види економічної діяльності. Станом на кінець 2017 р. найвагоміші обсяги надходжень прямих інвестицій були спрямовані до установ та організацій, що здійснюють фінансову та страхову діяльність – 26,1 % та підприємств промисловості – 27,3 %. До основних країн-інвесторів належать Кіпр – 25,6 %, Нідерланди – 16,1 %, Російська Федерація – 11,7 %, Велика Британія – 5,5 %, Німеччина – 4,6 %, Віргінські Острови (Британія) – 4,1 %, і Швейцарія – 3,9 % [16].

Отже, об'єктивні процеси глобалізації зумовлюють активізацію міжнародного руху капіталів у світовому бізнес-середовищі, і Україна поступово посилює свої позиції серед територій, що є потенційно привабливим для іноземних інвесторів.

Стимулювання надходження прямих іноземних інвестицій в економіку України повинно стати ключовим елементом державної політики та включати удосконалення нормативно-правової бази інвестиційної діяльності; прозорість процесу приватизації; стимулювання залучення інвестицій в інтелектуальний капітал; розвиток корпоративного управління; формування позитивного іміджу країни для закордонних інвесторів.

Ще одним пріоритетом аспектом інвестиційної привабливості є обсяги освоєння капітальних інвестицій, які в Україні у 2017 році складають 412,8 млрд грн, що на 22,1 % більше від обсягу капітальних інвестицій за відповідний період 2016 року. Провідними сферами економічної діяльності за обсягами освоєння капітальних інвестицій у 2017 році залишаються [17]: – промисло-

вість – 33,1 %; – будівництво – 12,3 %; – сільське, лісове та рибне господарство – 14,0 %; – інформація та телекомунікації – 4,1 %; – оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів – 7,0 %; – транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 8,7 %; – державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування – 7,4 % (рис. 2).

Таким чином, структура капітальних інвестицій за видами економічної діяльності демонструє високий рівень диверсифікації економіки України.

Отже, основними шляхами покращення інвестиційної привабливості України є: формування умов для інноваційно-орієнтованої моделі розвитку національної економіки, яка сприятиме активізації інвестиційної діяльності; переорієнтація інвестиційної діяльності на впровадження високотехнологічного виробництва; розвиток інфраструктури, оптимізація податкової системи, зокрема, в напрямі сприяння надходженню прямих іноземних інвестицій та реалізації інвестиційних проектів; сприяння розвитку конкурентного середовища в інвестиційному середовищі.

При вирішенні завдань щодо покращення інвестиційної привабливості України слід враховувати той факт, що глобалізація економіки повинна бути розглянута як головний фактор для розширення інвестиційних можливостей, а також посилення конкуренції між інвесторами. Це дозволяє збільшити обсяги іноземних інвестицій до оптимального рівня та збереження порівняльних умов для потенційних інвесторів, а також забезпечення усунення надлишкових ризиків для активізації внутрішніх інвестицій.

ВИСНОВКИ

Розвиток і зростання української конкурентоспроможної економіки зумовлює потребу активізації всіх вітчизняних ресурсів і використання національних переваг, що дозволить підвищити інвестиційну привабливість країни, яка є запорукою розвитку соціально-економічної системи і створення позитивного іміджу.

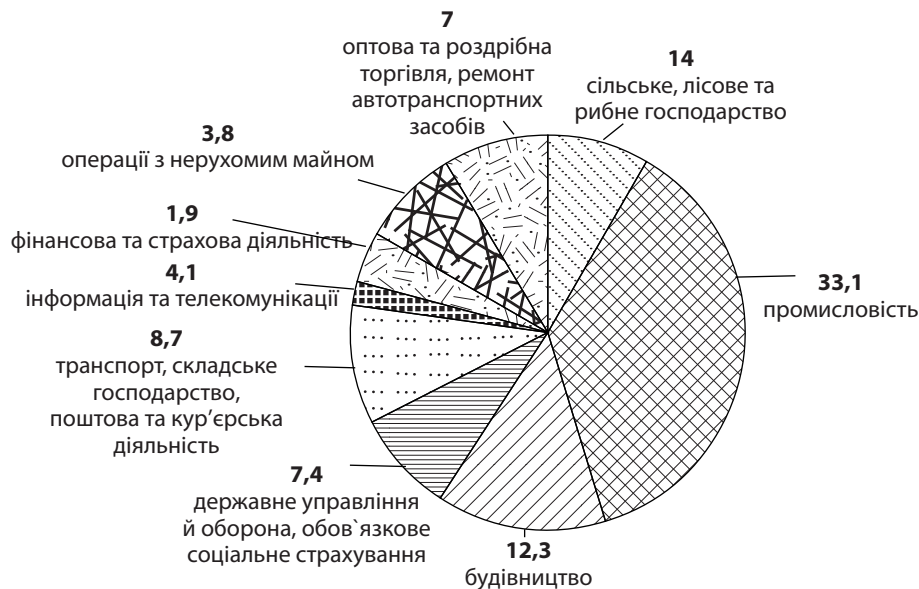

Рис. 2. Обсяги капітальних інвестицій за сферами економічної діяльності [17]

В рамках глобалізації необхідною умовою модернізації основного капіталу та виробництва є впровадження досягнень науково-технічного прогресу у всі сфери життя країни, що сприятиме розширенню інвестиційних можливостей та збільшенню обсягів іноземних інвестицій і активізації внутрішніх інвестицій.

Сьогодні вже очевидно, що проблема залучення іноземних інвестицій до економіки України набуває національної визначеності у контексті особливостей і відмінностей її трансформаційних процесів.

Забезпечення соціально-економічного розвитку країни реалізується через економічне зростання, елементом якого є інвестиційна привабливість та інноваційна складова, що буде висвітлено у подальших дослідженнях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/2018/>
2. Хаєцька О. П., Вертелецький М. В. Аналіз динаміки ВВП України та інших країн світу. *Ефективна економіка*. 2018. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6067>
3. Infolight – інформаційно-аналітичний центр. URL: <http://infolight.org.ua/>
4. Стеченко Д. М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика : навч. посіб. Київ : Вікар, 2002. 374 с.
5. Асаул А. Формування інвестиційного клімату. *Економіка України*. 2002. № 4. С. 83–87.
6. Носова О. В. Інвестиційна привабливість України: генезис, напрямки розвитку. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2011. № 2. С. 285–293. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2011_2_41
7. Петкова Л., Проскурін В. Муніципальні інвестиції та кредити : навч. посіб. Київ : [б. в.], 2006. 158 с.
8. Лях А. П., Бондаренко Н. А. Инвестиционная привлекательность региона и ее составляющие. *Ученые заметки ТОГУ*. 2015. Т. 6. № 4. С. 58–60.

9. Doing business-2018. Україна в рейтингу світового банку легкості ведення бізнесу. URL: <http://edclub.com.ua/analitika/doing-business-2018-ukrayina-v-reytingu-svitovogo-banku-legkosti-vedennya-biznesu>

10. Україна підвищила свої позиції у рейтингу інвестиційної привабливості в 2018 році. URL: <https://eba.com.ua/ukrayina-pidvyshhyla-svoiyi-pozytiysi-u-rejtyngu-investytsijnoyi-pryvablyvosti-v-2018-rotsi/>

11. Global innovation Index 2018. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2018-report>

12. Readiness for the Future of Production Report 2018). URL: <https://www.weforum.org/reports/readiness-for-the-future-of-production-report-2018>

13. Гуткевич С. О., Пугачов М. І., Завадських Г. М., Занозовська О. Г. Стратегія розвитку: інвестиційний вимір : монографія. Харків : Діса плюс, 2016. 162 с.

14. World Investments Report 2017: Investment and the digital economy. URL: <http://www.worldinvestmentreport.org/world-investment-report-2017/>

15. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

16. Global Innovation Index. Report 2017. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2017-report>

17. Стан інвестиційної діяльності в Україні. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%20%D1%96%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%B2%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96>

REFERENCES

Asaul, A. "Formuvannia investytsiinoho klimatu" [Formation of the investment climate]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 4 (2002): 83-87.

"Doing business-2018. Ukraina v reitynhu svitovoho banku lehkosti vedennia biznesu" [Doing business-2018. Ukraine in the ranking of the World Bank of ease of doing business]. <http://edclub.com.ua/analitika/doing-business-2018-ukrayina-v-reytingu-svitovogo-banku-legkosti-vedennya-biznesu>

Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Global innovation Index 2018. <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2018-report>

Global Innovation Index. Report 2017. <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2017-report>

Hutkevych, S. O. et al. *Stratehiia rozvytku: investytsiinyi vymir* [Development Strategy: Investment Dimension]. Kharkiv: Disaplius, 2016.

Infolight - informatsiino-analitychnyi tseentr. <http://infolight.org.ua/>

Khaietska, O. P., and Verteletskyi, M. V. "Analiz dynamiky VVP Ukrainy ta inshykh krain svitu" [Analysis of the dynamics of GDP of Ukraine and other countries of the world]. *Efektivna ekonomika*. 2018. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6067>

Lyakh, A. P., and Bondarenko, N. A. "Investitsionnaya privlekhatelnost regiona i yee sostavlyayushchiye" [Investment attractiveness of the region and its components]. *Uchenyye zametki TOGU*, vol. 6, no. 4 (2015): 58-60.

Minfin. <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/2018/>

Nosova, O. V. "Investytsiina pryvablyvist Ukrainy: henezys, napriamky rozvytku" [Investment attractiveness of Ukraine: genesis, directions of development]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. 2011. http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnUvs_2011_2_41

Petkova, L., and Proskurin, V. *Munitsypalni investytsii ta kredyty* [Municipal investments and loans]. Kyiv, 2006.

Readiness for the Future of Production Report 2018. <https://www.weforum.org/reports/readiness-for-the-future-of-production-report-2018>

"Stan investytsiinoi diialnosti v Ukraini" [The state of investment activity in Ukraine]. <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%D1%96%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%D0%B2%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96>

Stechenko, D. M. *Rozmishchennia produktyvnykh syl i rehionalistyka* [Placement of productive forces and regionalism]. Kyiv: Vikar, 2002.

"Ukraina pidvyshchyla svoi pozytsii u reitynhu investytsiinoi pryvablyvosti v 2018 rotsi" [Ukraine has elevated its position in the rating of investment attractiveness in 2018]. <https://eba.com.ua/ukrayina-pidvyshchyla-svoiyi-pozytsiyi-u-rejtyngu-investytsijnoyi-pryvablyvosti-v-2018-rotsi/>

"World Investments Report 2017: Investment and the digital economy". <http://www.worldinvestmentreport.org/world-investment-report-2017/>